

Změny v roce 2023

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

již tradičně v prvním čísle INFO OS ZPTNS roku 2023 uvádíme přehled dávek, které budou státem poskytovány v tomto roce a jejich případných změn, základní přehled změn v daňovém systému a dalších každoročně měněných pravidel.

Přeji Vám hodně zdraví, sil, spokojenosti,
pohody a pracovních úspěchů

Bc. Jindřiška Budweiserová, MBA
předsedkyně OS ZPTNS

MOTTO: Spolupráce a solidarita

Dávky státní sociální podpory:

Přídavek na dítě

Přídavek na dítě je poskytován rodinám s dětmi, které mají čistý příjem do 3,4násobku životního minima. Přídavek na dítě je poskytován ve třech výších podle věku dítěte. Do 6 let 830 Kč, od 6 do 15 let 970 Kč a od 15 do 26 let 1080 Kč. Pokud alespoň jeden z rodičů pracuje, zvyšuje se přídavek o 500 korun měsíčně – tedy na 1330, 1470 a 1580 korun měsíčně podle věku dítěte. Kromě zaměstnání či podnikání se počítají i případná podpora v nezaměstnanosti nebo v rekvalifikaci, dávky nemocenského či důchodového pojištění, příspěvku na péči o osobu do 18 let nebo rodičovský příspěvek.

Období pro posuzování příjmu zohledňuje momentální situaci, takzvaným rozhodným obdobím u přídavků je vždy předchozí kalendářní čtvrtletí. Tedy například při žádosti podané v lednu nebo únoru 2023 se počítají příjmy za říjen až prosinec 2022. U příjmu ze samostatné výdělečné činnosti se bude postupovat podle posledního daňového přiznání, ale pokud jde o takzvanou hlavní činnost, započítá se vždy alespoň 50 procent průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství.

Nárok na výplatu dávky vzniká dnem podání žádosti a nárok lze uplatnit max. 3 měsíce zpětně.

Rodičovský příspěvek

- ✓ Nárok na rodičovský příspěvek má rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně, celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině, a to až do vyčerpání celkové částky 300 000 Kč, nejdéle do 4 let věku dítěte.
V případě, že nejmladším dítětem v rodině jsou 2 a více dětí narozených současně, má rodič nárok až na vyčerpání celkové částky 450 000 Kč.
- ✓ Rodiče mohou pružně volit délku pobírání rodičovského příspěvku a jeho výši podle aktuální sociální situace rodiny. Celkovou částku 300 000 Kč (resp. 450 000 Kč), mohou vyčerpat nejdéle do 4 let věku dítěte. Minimální doba pro vyčerpání příspěvku je stanovena na šest měsíců. Rychlejší čerpání je i nadále navázáno na velikost předchozích příjmů. Zůstává zachován limit, podle něhož měsíční výše rodičovského příspěvku nesmí být vyšší než 70 procent vyměřovacího základu.
- ✓ Jestliže lze alespoň jednomu z rodičů v rodině stanovit k datu narození nejmladšího dítěte v rodině 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu v částce převyšující 13 000 Kč, může rodič volit měsíční výši čerpání rodičovského příspěvku až do této výše. Pokud žádá o rodičovský příspěvek o dvě a více současně narozené děti, může provést volbu až do výše 1,5násobku 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu. V případě, že denní vyměřovací základ lze stanovit u obou rodičů, vychází se z toho základu, který je vyšší, aniž rodič s vyšším denním vyměřovacím základem o rodičovský příspěvek žádá, nebo ho pobírá.
- ✓ Pokud ani jednomu z rodičů nelze stanovit denní vyměřovací základ, nebo 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu je nižší než 13 000 Kč, rodič volí výši rodičovského příspěvku až do částky 13 000 Kč měsíčně, v případě dvou a více současně narozených dětí do částky 19 500 Kč měsíčně.
- ✓ Volbu výše rodičovského příspěvku je možno měnit jedenkrát za tři měsíce.

- ✓ Příjmy rodiče nejsou sledovány. Rodič může při nároku na výplatu rodičovského příspěvku zlepšovat sociální situaci rodiny výdělečnou činností, ale musí v této době zajistit péči o dítě jinou zletilou osobou.
- ✓ Podmínkou nároku na rodičovský příspěvek je, že dítě mladší než dva roky navštěvuje jesle, mateřskou školu nebo jiné zařízení pro děti předškolního věku v rozsahu nepřevyšujícím 92 hodin v kalendářním měsíci. Dítě může navštěvovat léčebně rehabilitační zařízení nebo jesle, mateřskou školu nebo obdobné zařízení pro zdravotně postižené předškolní děti v rozsahu nepřevyšujícím 4 hodiny denně. Dítě zdravotně postižené může navštěvovat jesle, mateřskou školu nebo obdobné zařízení pro děti předškolního věku v rozsahu nepřevyšujícím 6 hodin denně. Dítě, jehož osamělý rodič nebo oba rodiče jsou závislí na pomoci jiné osoby ve stupni III nebo IV, může navštěvovat jesle, mateřskou školu nebo obdobné zařízení pro děti předškolního věku v rozsahu nepřevyšujícím 4 hodiny denně. U dítěte, které dovršilo dva roky věku, není docházka do zařízení omezena.
- ✓ Možnost výběru délky čerpání rodičovského příspěvku je zachována i při plynulém navázání rodičovské dovolené s dalším potomkem.
- ✓ Děti se zdravotním postižením budou zajištěny jednotným způsobem, tj. tak, aby po dovršení 1 roku věku byly zabezpečeny vždy jednou dávkou, a to buď rodičovským příspěvkem, nebo příspěvkem na péči.

Náhradní výživné

Náhradní výživné je sociální dávka, která je poskytována nezaopatřenému dítěti, kterému není povinnou osobou hrazeno stanovené výživné nebo je hrazeno částečně.

Náhradní výživné je poskytováno po zákonem stanovenou dobu, max. však 24 výplat nejdéle ovšem do skončení nezaopatřenosti dítěte, tedy do 26 let věku.

Náhradní výživné je poskytováno ve výši rozdílu měsíční dávky výživného určeného rozsudkem soudu nebo soudem schválené dohody o výživném a částečného plnění výživného v příslušném měsíci. Maximální výše náhradního výživného je však 3 000 Kč měsíčně.

Náhradní výživné se vyplácí měsíčně, vždy po měsíci, za který náleží.

Příjmy rodiče nejsou u této dávky sledovány.

<https://www.uradprace.cz/web/cz/nahradni-vyzivne>

Porodné

Nárok na porodné má rodina, které se narodilo první nebo druhé živé dítě a jejíž příjem v kalendářním čtvrtletí předcházejícím narození dítěte byl nižší než 2,7násobek životního minima rodiny. Výše porodného činí 13 000 Kč na první živě narozené dítě, při narození druhého živého dítěte je to 10 000 Kč. Při narození dvojčat tedy činí 23 000 Kč.

Pohřebné

Pohřebné ve výši 5 000 Kč přísluší pouze v případě úmrtí nezaopatřeného dítěte, úmrtí rodiče nezaopatřeného dítěte nebo plodu po potratu nebo po umělém přerušení těhotenství ze zdravotních důvodů., a to osobě, která pohřeb vypravila. Nárok na výplatu dávky vzniká dnem podání žádosti a zaniká uplynutím 1 roku od vzniku nároku na dávku.

Příspěvek na bydlení

Touto dávkou stát přispívá na náklady na bydlení rodinám a jednotlivcům s nízkými příjmy. Nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu přihlášený v bytě k trvalému pobytu, jestliže 30 % čistých příjmů rodiny nestačí k pokrytí nákladů na bydlení a zároveň těchto 30 % příjmů rodiny je nižší než příslušné normativní náklady stanovené zákonem. Poskytování příspěvku podléhá testování příjmů rodiny a nákladů na bydlení za rozhodné období, kterým je předchozí kalendářní čtvrtletí. Nárok na výplatu dávky vzniká dnem podání žádosti a nárok lze uplatnit max. 3 měsíce zpětně.

Žádosti o poskytování dávek státní sociální podpory vyřizují krajské pobočky Úřadu práce ČR podle místa trvalého pobytu osoby, která má na dávku nárok.

Měsíční normativní náklady na nájemné bydlení v Kč				Norm. náklady na vlastní bydlení v Kč
Počet osob v rodině	Praha a Brno	Obce s alespoň 70 000 obyvateli	Obce do 69 999 obyvatel	
jedna nebo dvě	18 129	15 597	15 137	10 932
tři	20 812	17 500	16 899	13 561
čtyři a více	24 995	21 002	20 277	16 368

Tento příspěvek má pomoci také řešit enormní nárůst cen energií.

<https://www.mpsv.cz/web/cz/-/prispevek-na-bydleni>

Životní minimum

je minimální společensky uznaná hranice peněžních příjmů k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb (částka v Kč za měsíc, resp. součet všech částek životního minima jednotlivých členů domácnosti):

- 4 860 Kč jednatel
- 4 470 Kč první dospělá osoba v domácnosti
- 4 040 Kč druhá a další dospělá osoba v domácnosti
- 2 480 Kč nezaopatřené dítě do 6ti let věku
- 3 050 Kč nezaopatřené dítě 6 - 15 let
- 3 490 Kč nezaopatřené dítě 15 - 26 let

Existenční minimum

je minimální hranicí peněžních příjmů, která se považuje za nezbytnou k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb na úrovni umožňující přežití. Existenční minimum nelze použít u nezaopatřeného dítěte do 26 let, u poživatele starobního důchodu, u osoby invalidní ve třetím stupni a u osoby starší 68 let

3 130 Kč za měsíc

Životní ani existenční minimum nezahrnují nezbytné náklady na bydlení. Ochrana v oblasti bydlení je řešena v rámci systému státní a sociální podpory poskytováním příspěvku na bydlení a v systému pomoci v hmotné nouzi doplatkem na bydlení.

Pomoc v hmotné nouzi

Dávkami, kterými se řeší pomoc v hmotné nouzi, jsou příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc. O dávkách pomoci v hmotné nouzi rozhodují a vyplácejí je příslušné krajské pobočky Úřadu práce ČR.

Dávky pro osoby se zdravotním postižením

Dávky u osob se zdravotním postižením jsou poskytovány s posuzováním jejich majetku. Poskytují se příspěvek na mobilitu – 900 Kč, příspěvek na zvláštní pomůcku a příspěvek na péči.

Výše příspěvku na péči

Výše příspěvku na péči pro osoby do 18 let věku činí za kalendářní měsíc

- 3 300 Kč, jde-li o stupeň I (lehká závislost)
- 6 600 Kč, jde-li o stupeň II (středně těžká závislost)
- 13 200 Kč, jde-li o stupeň III (těžká závislost)
- 19 200 Kč, jde-li o stupeň IV (úplná závislost)

Výše příspěvku na péči pro osoby starší 18 let činí za kalendářní měsíc

- 880 Kč, jde-li o stupeň I (lehká závislost)
- 4 400 Kč, jde-li o stupeň II (středně těžká závislost)
- 12 800 Kč, jde-li o stupeň III (těžká závislost)
- 19 200 Kč, jde-li o stupeň IV (úplná závislost).

Příspěvek na péči může být zvýšen o 2 000 Kč měsíčně při splnění zákonem stanovených podmínek. O dávkách rozhodují a vyplácejí je příslušné krajské pobočky Úřadu práce ČR.

Přesné podmínky pro poskytování dávek jsou uvedeny na portálu Ministerstva práce a sociálních věcí <https://www.uradprace.cz/web/cz/prispevek-na-mobilitu> a <https://www.uradprace.cz/web/cz/prispevek-na-zvlastni-pomucku>

Dočasná pracovní neschopnost:

Náhrada mzdy v době dočasné pracovní neschopnosti

se poskytuje prvních 14 kalendářních dní dočasné pracovní neschopnosti (karantény), náleží pouze za dny, které jsou pro zaměstnance pracovními dny (dle rozvrhu směn) a za svátky, za které zaměstnanci jinak přísluší náhrada mzdy.

Vyměřovací základ se stanoví z průměrného hrubého hodinového výdělku zaměstnance za předchozí kalendářní čtvrtletí po redukci dle násl. redukčních hranic:

1. redukční hranice 235,38 Kč (z ní 90 %)
  2. redukční hranice 352,98 Kč (60 % z částky mezi 1. a 2. redukční hranicí)
  3. redukční hranice 705,78 Kč (30 % z částky mezi 2. a 3. redukční hranicí)
- k částce nad 3. redukční hranicí se nepřihlíží – součtem těchto částek vzniká průměrný redukovaný hodinový výdělek

Zaměstnanec dostane náhradu mzdy ve výši 60 % z průměrného redukovaného hodinového výdělku (maximálně z částky 388,24 Kč).

Dávky nemocenského pojištění

Nemocenské

náleží od 15. kalendářního dne trvání dočasné pracovní neschopnosti, maximálně však 380 kalendářních dnů, jeho výše se stanoví z denního vyměřovacího základu stanoveného za předchozích 12 kalendářních měsíců.

Redukční hranice:

1. redukční hranice 1 345 Kč (z ní 90 %)
  2. redukční hranice 2 017 Kč (60 % z částky mezi 1. a 2. redukční hranicí)
  3. redukční hranice 4 033 Kč (30 % z částky mezi 2. a 3. redukční hranicí)
- k částce nad 3. redukční hranicí se nepřihlíží – součtem těchto částek vzniká denní vyměřovací základ

zaměstnanci přísluší z denního vyměřovacího základu (maximálně z částky 2 219 Kč)

60 % od 15. do 30. kalendářního dne

66 % od 31. do 60. kalendářního dne

72 % od 61. kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény.

Ochranná lhůta v případě uplatňování nároku na nemocenské činí 7 kalendářních dnů ode dne skončení zaměstnání, které zakládalo účast na nemocenském pojištění.

Ošetřovné

se poskytuje od prvního dne potřeby ošetřování (péče o) člena domácnosti. Ošetřovné je možné přiznat při splnění stanovených podmínek při jedné potřebě ošetřování (péče) postupně dvěma osobám, poskytuje se prvních 9 kalendářních dnů, popř. 16 dnů u osamělého zaměstnance, který má v péči dítě do skončení povinné školní docházky, zaměstnanci přísluší 60 % denního vyměřovacího základu (maximálně z částky 2 219 Kč) za kalendářní den.

Dlouhodobé ošetřovné

Lidé, kteří se musí postarat o své blízké s vážnou nemocí či po těžkém úrazu, mohou žádat o placené ošetřovatelské volno. U dlouhodobého ošetřovného jsou stanoveny podmínky jednak pro ošetřovanou osobu a jednak pro osobu ošetřující.

U ošetřované osoby muselo dojít k závažnému zhoršení zdravotního stavu, který vyžadoval alespoň 7denní hospitalizaci v nemocnici a v den propuštění bude potvrzeno, že potřeba celodenní péče bude trvat nejméně dalších 30 dnů. Ošetřovaná osoba musí dát písemný souhlas k ošetřování konkrétní osobě. Ruší se podmínka hospitalizace pro poskytnutí dlouhodobého ošetřovného v případě péče o osobu v nevléčitelném stavu.

Ošetřující osoba může být manželem (manželkou) ošetřované osoby nebo registrovaným partnerem (registrovanou partnerkou) ošetřované osoby, příbuzným v linii přímé s ošetřovanou osobou nebo je její sourozenec, tchyně, tchán, snacha, zeť, neteř, synovec, teta nebo strýc. U těchto příbuzných se nevyžaduje podmínka společné domácnosti. Dále se může jednat o manžela (manželku), registrovaného partnera (registrovanou partnerku) nebo druha (družku) fyzické osoby výše uvedené, nebo druha (družku) ošetřované osoby nebo jinou fyzickou osobou žijící s ošetřovanou osobou v domácnosti. Tyto osoby musí mít shodné místo trvalého pobytu.

U ošetřující osoby se vyžaduje čekací doba; nemocenské pojištění muselo u zaměstnance trvat v posledních 4 měsících alespoň 90 dnů, OSVČ musela být nemocensky pojištěna v posledních

3 měsících. Ošetřující osoba nesmí po dobu ošetřování vykonávat žádnou výdělečnou činnost, ani nepojištěnou. V průběhu 90 dnů se mohou ošetřující osoby libovolně střídat v ošetřování osoby vyžadující dlouhodobou péči po celých dnech. Při střídání a opakovaném poskytování péče se dávka nevypočítává znovu. Výplata dávky nenáleží po dobu, kdy byla ošetřovaná osoba znovu hospitalizována. Nárok na další dlouhodobé ošetřovné vznikne ošetřující osobě nejdříve po uplynutí 12 měsíců od skončení předchozí dlouhodobé péče.

Podpůrčí doba (doba výplaty dávky) činí maximálně 90 kalendářních dnů. Doba těchto 90 dnů se neprodlužuje ani z důvodu hospitalizace ošetřované osoby v průběhu podpůrčí doby. Zaměstnavatel nemá povinnost omluvit nepřítomnost zaměstnance v práci po dobu poskytování dlouhodobé péče pouze v případě, brání-li tomu vážné provozní důvody, které musí sdělit zaměstnanci písemně.

Nárok na dlouhodobé ošetřovné nemají zaměstnanci činní na základě dohody o provedení práce, zaměstnanci vykonávající zaměstnání malého rozsahu, žáci a studenti jen v době školních prázdnin a pěstouni.

Výše dávky je stanovena shodně jako u ošetřovného, 60 % denního vyměřovacího základu za kalendářní den.

Peněžitá pomoc v mateřství

Výpočet peněžitě pomoci v mateřství a vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství je výhodnější než u nemocenského. Denní vyměřovací základ se u peněžitě pomoci v mateřství zjistí tak, že se započitatelný příjem zúčtovaný v rozhodném období (zpravidla období 12 kalendářních měsíců před kalendářním měsícem, ve kterém zaměstnankyně nastoupila na mateřskou dovolenou) dělí počtem „započitatelných“ kalendářních dnů připadajících na toto rozhodné období. Takto stanovený průměrný denní příjem podléhá redukcí, která se provede tak, že částka do první redukční hranice se počítá 100 %, z částky nad první redukční hranici do druhé redukční hranice se počítá 60 %, z částky nad druhou redukční hranici do třetí redukční hranice se počítá 30 % a k částce nad třetí redukční hranici se nepřihlíží. Procentní sazba, kterou se stanovuje z redukovaného denního vyměřovacího základu denní výše peněžitě pomoci v mateřství, činí 70 % (maximálně z částky 2 353 Kč).

Nárok na peněžitou pomoc v mateřství má za stanovených podmínek pojištěnka (pojištěnec), pokud v den, od něhož je tato dávka přiznávána, trvá nemocensky pojištěné zaměstnání (popř. účast na nemocenském pojištění osoby samostatně výdělečně činné) nebo ochranná lhůta a jestliže v posledních dvou letech před nástupem na peněžitou pomoc v mateřství trvala jejich účast na nemocenském pojištění alespoň kalendářních 270 dnů. U OSVČ je další podmínkou nároku na peněžitou pomoc v mateřství účast na nemocenském pojištění jako OSVČ po dobu aspoň 180 kalendářních dnů v posledním roce přede dnem počátku podpůrčí doby.

U žen, jejichž pojištěné zaměstnání skončilo v době těhotenství, činí ochranná lhůta pro vznik nároku na peněžitou pomoc v mateřství tolik kalendářních dnů, kolik činilo toto jejich poslední zaměstnání, maximálně však 180 kalendářních dnů.

Nástup na peněžitou pomoc v mateřství nastává dnem, který nemocensky pojištěná žena určí v období od počátku 8. do počátku 6. týdne před očekávaným dnem porodu. Podpůrčí doba činí 196 kalendářních dnů (pokud porodila zároveň dvě nebo více dětí, činí podpůrčí doba 259 kalendářních dnů).

Dávka otcovské poporodní péče (otcovská)

Nárok na dávku má otec dítěte, který o dítě pečuje a osoba (muž nebo žena), která převzala dítě do péče nahrazující péči rodičů, na základě rozhodnutí příslušného orgánu. Za otce dítěte je pro účely této dávky považován ten, kdo je v matrice (knize narození) zapsán jako otec.

Otcovská náleží, jen nastal-li nástup na otcovskou v období 6 týdnů ode dne narození dítěte, anebo ode dne převzetí dítěte do péče, jestliže takové dítě nedosáhlo 7 let věku. Otcovská náleží jen jednou, a to i v případech, kdy pojištěnec pečuje o více dětí narozených současně nebo o více dětí převzatých současně do péče.

Nárok na otcovskou nevznikne, jestliže k nástupu na otcovskou dojde po zániku pojištění, to znamená, že u otcovské neplyne ochranná lhůta.

Podpůrčí doba (tj. doba výplaty dávky) činí u otcovské maximálně 14 kalendářních dnů bez možnosti přerušení a začíná dnem nástupu na otcovskou. Pro volno v zaměstnání využijí otcové rodičovskou dovolenou.

Výše otcovské činí 70 % denního vyměřovacího základu stanoveného obdobně jako pro výpočet peněžité pomoci v mateřství.

Kalkulačka pro výpočet uvedených dávek v roce 2023

<https://www.mpsv.cz/web/cz/kalkulacka-pro-vypocet-davek-v-roce-2023>

Podpora v nezaměstnanosti

Podmínkou pro přiznání podpory v nezaměstnanosti, je účast na důchodovém pojištění, tedy výkon práce v zaměstnání (v pracovním poměru nebo na dohodu o pracovní činnosti) nebo jiné (samostatné) výdělečné činnosti, po dobu 12 měsíců v posledních 2 letech před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání. Jako předchozí zaměstnání se však počítají i některé náhradní doby jako např. osobní péče o dítě ve věku do 4 let, pobírání plného invalidního důchodu. Naopak, studium a příprava na budoucí povolání se nepovažují za náhradní dobu, takže se na něj při žádosti o podporu nebere ohled.

Výše podpory v nezaměstnanosti se stanoví z průměrného měsíčního čistého výdělku, který byl u žadatele zjištěn a naposledy používán pro pracovníprávní účely v posledním ukončeném zaměstnání v rozhodném období. V případě, že žadatel před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání vykonával samostatnou výdělečnou činnost, výše podpory v nezaměstnanosti se stanoví procentní sazbou z posledního vyměřovacího základu v rozhodném období.

Výše podpory v nezaměstnanosti činí první 2 měsíce podpůrčí doby 65 %, další 2 měsíce 50 % a po zbývající podpůrčí dobu 45 % průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu. Délka podpůrčí doby je stanovena u osob do 50 let na 5 měsíců, od 50 do 55 let na 8 měsíců a nad 55 let 11 měsíců. Procentní sazba při rekvalifikaci činí 60 % průměrného čistého měsíčního výdělku nebo vyměřovacího základu a vyplácí se po celou dobu rekvalifikace. Maximální možná výše podpory přiznané v roce 2023 je 22 798 Kč, při rekvalifikaci 25 549 Kč.

Podpora a odstupné

Pokud uchazeči o zaměstnání vznikl při skončení pracovního poměru nárok na odstupné, pak mu nenáleží podpora v nezaměstnanosti po dobu, která bude odpovídat výši odstupného podle § 67 zákoníku práce. Když tedy dostane jako odstupné podle § 67 zákoníku práce tři měsíční průměrné mzdy, nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti po tři měsíce. Pokud uchazeč o zaměstnání ve stejné situaci dostane odstupné ve výši čtyřnásobku měsíční průměrné mzdy (např. navýšeno dle kolektivní smlouvy), opět nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti po dobu tří měsíců. V § 67 zákoníku práce je stanoveno odstupné v závislosti na délce trvání pracovního poměru ve výši jedno, dvou a trojnásobku (resp. dvanáctinásobku) průměrné měsíční mzdy. Uchazeč o zaměstnání bude bez podpory jeden, dva, tři nebo dvanáct měsíců.

Podpora se mu za tuto dobu nezruší, ale o odpovídající počet měsíců se posune její výplata, nárok na podporu po uplynutí této doby je v plném rozsahu.

V případě, kdy má zaměstnanec ze zákona nárok na vyplacení odstupného a zaměstnavatel mu však fakticky žádné nevyplatí (např. při insolvenční likvidaci zaměstnavatele), vyplatí uchazeči o zaměstnání kompenzaci ve výši 65 procent zákonného odstupného Úřad práce a poté ji bude vymáhat po zaměstnavateli.

Podpora při ukončení pracovního poměru ze strany zaměstnance bez vážného důvodu

Procentuální výše výměry podpory v nezaměstnanosti se snižuje u zaměstnanců, kteří ukončí svůj zaměstnanecký vztah bez vážného důvodu na vlastní žádost (výpověď, dohoda). V takovém případě je vyplácena po celou podpůrčí dobu podpora jen ve výši 45 % průměrného měsíčního čistého výdělku.

Vážný důvod dle zákona o zaměstnanosti § 5 písm. c) spočívá v nezbytné osobní péči o dítě ve věku do 4 let, nezbytné osobní péči o fyzickou osobu, která se podle zvláštního právního

předpisu považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost), pokud s uchazečem o zaměstnání trvale žije a společně uhradují náklady na své potřeby; tyto podmínky se nevyžadují, jde-li o osobu, která se pro účely důchodového pojištění považuje za osobu blízkou, docházce dítěte do předškolního zařízení a povinné školní docházce dítěte, místě výkonu nebo povaze zaměstnání druhého manžela nebo registrovaného partnera, zdravotních důvodech, které podle lékařského posudku brání vykonávat zaměstnání nebo plnit povinnost součinnosti s úřadem práce při zprostředkování zaměstnání, nebo jiných vážných osobních důvodech, například etických, mravních či náboženských, nebo důvodech hodných zvláštního zřetele.

Vážným důvodem je také okamžité zrušení pracovního poměru zaměstnancem z důvodů uvedených v § 56 zákoníku práce (zaměstnanec nemůže na základě lékařského posudku vykonávat práci a nebyl do 15 dnů zaměstnavatelem přeložen na jiné vhodné místo, nebo zaměstnanci nebyla vyplacena mzda do 15 dnů po uplynutí termínu splatnosti).

Když podporu není z čeho vypočítat

Když o podporu v nezaměstnanosti požádáte po období, kdy vám běžela některá z náhradních dob zaměstnání, například jste byli na rodičovské dovolené, nepočítá se podpora z vašeho předchozího výdělku, ale z průměrné mzdy v národním hospodářství v prvním až třetím čtvrtletí předešlého roku, letos tedy z částky 39 306 Kč.

První dva měsíce je to její 0,15násobek (5 896 Kč), další dva měsíce její 0,12násobek (4 717 Kč) a pak až do konce podpůrní doby její 0,11násobek (4 324 Kč).

Podpora v nezaměstnanosti a možnost přivýdělku, tzv. nekolidující zaměstnání

V případě, že uchazeč o zaměstnání pobírá podporu v nezaměstnanosti, nemůže si přivydělat.

Uchazeči o zaměstnání si mohou touto formou přivydělat, ale v tomto případě už nemají nárok na výplatu podpory, tento přivýdělek je reálný po uplynutí podpůrní doby nebo je vhodný pro absolventy a další uchazeče o zaměstnání, kteří nemají nárok na podporu.

Nekolidující zaměstnání je pracovní nebo služební poměr, kdy měsíční výdělek nepřesáhne polovinu minimální mzdy (v tomto roce se jedná o 8 650 Kč hrubé mzdy) a dohoda o pracovní činnosti, kdy měsíční odměna nepřesáhne polovinu minimální mzdy. Odměny z přivýdělků se sčítají a součet nesmí přesáhnout polovinu minimální mzdy.

Ve všech uvedených případech má uchazeč o zaměstnání povinnost nahlásit na úřadě práce, že pracuje, a to den před nástupem do práce a do 8 kalendářních dnů pak je třeba tuto skutečnost doložit. Další možností je krátkodobé zaměstnání – po dohodě s úřadem práce, a to maximálně na 3 měsíce. Odměna v tomto případě není sledována.

Zvýšení důchodů

Od 1. 1. 2023 se zvýší všechny důchody z českého důchodového systému, důchody starobní řádné i předčasné, důchody pro invaliditu prvního, druhého i třetího stupně, vdovské, vdovecké a sirotčí důchody. Základní výměra důchodu, která je společná pro všechny druhy důchodů, se zvýší z 3 900 Kč měsíčně na 4 040 Kč (o 140 Kč). Procentní výměra důchodu, která je individuální a zjednodušeně řečeno závisí na výši příjmů a době důchodového pojištění, se od ledna zvyšuje o 5,1 %. V průměru se důchody zvýší o 825 Kč.

Důchodcům starším 85 let je od roku 2019 zvýšena procentní výměra důchodu ještě o částku 1 000 Kč. Od ledna 2023 se budou zvyšovat starobní důchody o 500 Kč za každé vychované dítě. Nárok na výchovné bude mít vždy jen jeden z rodičů, který o dítě pečoval v největším rozsahu. Ženám, které už starobní důchod pobírají, bude výchovné náležet automaticky. Výchovné může získat i muž, pokud o dítě pečoval ve větším rozsahu, ale jen na základě podané žádosti.

Daňový systém

Sleva na dani na poplatníka

Sleva na poplatníka bude i v roce 2023 ve výši 2 570 Kč měsíčně (30 840 Kč ročně). Jedná se o základní daňovou slevu, kterou může využít zaměstnanec nebo OSVČ.

Sleva na dani, resp. daňový bonus na děti.

Daňový poplatník může daňové zvýhodnění uplatnit na dítě vlastní, osvojenec, dítě v péči, která nahrazuje péči rodičů, dítě druhého z manželů (resp. dítě partnera dle zákona o registrovaném partnerství) a také na vlastního vnuka nebo vnuka druhého z manželů, pokud jeho rodiče nemají dostatečné příjmy, z nichž by mohli daňové zvýhodnění uplatnit (podrobně upraveno v § 35c odst. 6 zákona o daních z příjmů).

Daňové zvýhodnění činí:

- na jedno dítě 1 267 Kč měsíčně (15 204 Kč ročně),
- na druhé dítě 1 860 Kč měsíčně (22 320 Kč ročně),
- na třetí a každé další dítě 2 320 Kč měsíčně (27 840 Kč ročně).

Daňové zvýhodnění na děti zdravotně těžce postižené je poskytováno ve dvojnásobné výši.

V souvislosti se zvýšením minimální mzdy pro rok 2023 – dochází ke zvýšení hranice minimálního příjmu pro výplatu měsíčního daňového bonusu na částku 8 650 Kč (polovina minimální mzdy).

Sleva na dani „za umístění dítěte“ (tzv. školkové), kterou je možno uplatnit u zaměstnavatele v rámci ročního zúčtování záloh, nebo u správce daně v rámci daňového přiznání.

Slevu na dani lze uplatnit pouze, žije-li vyživované dítě s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti. Vyživuje-li dítě v jedné společně hospodařící domácnosti více poplatníků, může slevu za umístění dítěte uplatnit ve zdaňovacím období jen jeden z nich. Jedná se o roční slevu na dani, a to až do výše prokázaných výdajů za umístění dítěte (mimo stravného). Za zdaňovací období může poplatník uplatnit výdaje za umístění dítěte v zařízení péče o děti předškolního věku včetně mateřské školy podle školského zákona (jedná se např. i o firemní či soukromou

školku, dále pak o jiná obdobná zařízení jako jsou např. lesní školka, soukromé jesle, či dětské centrum v případě, že provozuje mateřskou školku s výjimkou zájmových kroužků – tyto mají vzdělávací charakter), až do výše minimální mzdy za zdaňovací období, za rok 2022 to je 16 200 Kč, za rok 2023 pak 17 300 Kč. Slevu lze uplatnit i v případě umístění dítěte u osoby provozující tzv. péčovou živnost např. na základě oprávnění k živnosti vázané „péče o děti do tří let věku v denním režimu“.

Nárok na slevu poplatník prokazuje potvrzením zařízení péče o děti předškolního věku včetně mateřské školy o výši vynaložených výdajů za umístění vyživovaného dítěte poplatníka v těchto zařízeních.

Odborové příspěvky

Je i nadále možné od základu daně odečíst členské příspěvky zaplacené ve zdaňovacím období členem odborové organizace odborové organizaci, která podle svých stanov obhájí hospodářské a sociální zájmy zaměstnanců v rozsahu vymezeném zvláštním právním předpisem. Takto lze odečíst částku do výše 1,5 % zdanitelných příjmů, s výjimkou příjmů zdaněných srážkou podle zvláštní sazby daně, maximálně však do výše 3 000 Kč za zdaňovací období.

Pojistné na sociální zabezpečení

zaměstnavatelé platí:

- 24,8 % z vyměřovacího základu zaměstnance, z toho
  - 21,5 % pojistné na důchodové pojištění
  - 2,1 % pojistné na nemocenské pojištění
  - 1,2 % příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

zaměstnanci platí:

- 6,5 % na důchodové pojištění

OSVČ platí:

- 29,2 % z vyměřovacího základu, z toho
  - 28 % pojistné na důchodové pojištění
  - 1,2 % příspěvek na státní politiku zaměstnanosti
  - 2,1 % na nemocenské pojištění (dobrovolné)

osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění platí:

- 28 % pojistné na důchodové pojištění sazby pojistného z vyměřovacího základu (min. 2 823 Kč měsíčně)

Pojistné na zdravotní pojištění

zaměstnavatel:	9 % z vyměřovacího základu (min. z částky 17 300 Kč)
zaměstnanci:	4,5 % z vyměřovacího základu (min. z částky 17 300 Kč)
OSVČ:	13,5 % z vyměřovacího základu (min. z částky 20 162 Kč)

Osoby bez zdanitelných příjmů budou hradit pojistné ve výši 2 336 Kč.

Pojistné za státní pojištěnce (děti, důchodci apod.) je 1 900 Kč, snížení oproti roku 2022, kdy stát platil 1 967 Kč.

Hrubý výdělek 3999 Kč a méně nezakládá účast na sociálním ani zdravotním pojištění (DPP, DPČ).

Minimální mzda

17 300 Kč pro zaměstnance odměňované měsíční mzdou.

Týdenní pracovní doba v hodinách	Minimální mzda v Kč/hod.
40	103,80
38,75	107,20
37,5	110,70

Cestovní náhrady

výše stravného minimálně ve výši

129 Kč za 5–12 hod.

196 Kč za 12–18 hod.

307 Kč nad 18 hod.

náhrada za použití vlastního vozidla

za 1 km jízdy

1,40 Kč – jednostopá vozidla a tříkolky

5,20 Kč – osobní motorová vozidla

průměrné ceny pohonných hmot

41,20 Kč benzin 95 oktanů

45,20 Kč benzin 98 oktanů

44,10 Kč motorová nafta

6,00 Kč za 1 kilowatthodinu elektřiny

zpracovala

Bc. Jindřiška Budweiserová, MBA

